

Kilpailut kannustavat panostamaan koulutukseen

Ypäjän suomenhevosseminaarissa alustanut Heidi Sinda totesi, että ratsuvarsojen laatu on rakenteen ja koulutuksen summa. Sekä laatu- arvostelun että kasvattajakilpailujen palkintoja pitäisi korottaa reilusti, jotta yhä useampi nuori hevonen saataisiin ammattilaisten oppiin.

Ratsunkin koulutuksen voi aloittaa jo vuoden ikäisellä varsalla, kun se tapahtuu ajamalla. Avustajien määrässä ei kannata pihistää, sillä yksikin huono kokemus pidentää opetusta huomattavasti.

Tammikuun lopussa pidetyn seminaarin aiheena oli 1800-luvun lopulla eläneen ori Kirpun jälkeläisten esittely ja ratsukasvatus. Tilaisuudessa juontajana toiminut piiriagronomi Eero Perttunen esitteli parhaiten valjakkopäijärä Heidi Sindan näytämällä dian tämän kasvattamasta ori Hessin Jussista, jonka emän suvusta Kirppu löytyy useampaan kertaan. Omassa esityksessään 30 varsaa kasvattanut Sinda kuitenkin kertoi, etteivät suvut ole erityisesti ohjanneet hänen hevosvalintaansa.

- Ratsukasvatus lähtee tyypillisesti liikkeelle halusta saada jälkeläinen siitä ainoasta omasta oriista tai tammasta, Sinda sanoi.

- Minulla syynä oli lisäksi halu jatkaa äitini suvussa yli sata vuotta jatkunutta kasvatusperinnettä. Siksi tuntui luonnolliselta hankkia paikallisia, vanhoja urjalalaisia sukulinjoja edustavia hevosia. Moni niistä on ravikuningas Vireenin sukua, koska Vireenin emä Seireeni oli Urjalassa vaikuttaneiden Otto ja Mauri Tuunan kasvatti.

Ajokoulutus myös ratsuvarsoille

Mainittuaan yllätyksellisyyden kasvatus toiminnan parhaaksi puoleksi Sinda keskittyi nuorten ratsuvarsojen koulutukseen. Siinä hän suositteli mallin hakemista ravitaloilta:

- Ratsujen koulutus päästään aloittamaan jo yksivuotissyksynä, jos ne laitumen jälkeen laitetaan ajolle. Ajettaessa varsat oppivat toimimaan kahden ohjan välissä ja kuuntelemaan pidättäviä ja eteenpäinvieviä ääni- ja ohjasapuja. Ajamisella en tarkoita vielä tässä vaiheessa mitään maastolenkkejä vaan lyhyitä pätkiä kentällä tai tiellä. Liukkailla keleillä maneesi on varsoille ehdoton, mutta muuten suosin ulkotiloja. Ulkona kaarteet saa tehdä loivemmin.

Aivan kaikessa Sinda ei ole ravimiehiltä saamia neuvoja seurannut.

- Aikaa ja työvoimaa kuluu enemmän. Maasta-ajon jälkeen laitan varsalle kärryt perään tallin käytävällä.

Käytävällä varsan voi totuttaa voimakkaaseenkin aisojen kosketukseen, ihmisen istumiseen takanaan ja selässä tuntuvaan aispainoon. Pidän tätä turvallisuuden kannalta tärkeänä vaiheena. Ulkona käytän aina alkuvaiheen ajo-opetuksessa kahta avustajaa, jotka taluttavat varsaa riimusta.

Ratsukoulutuksen tavoitteet nelivuotissyksissä

Ratsukoulutuksen Sinda aloittaa hevosen kaksivuotissyksynä. Silloin varsa totutetaan juoksutukseen satulan kanssa. Talven aikana varsan selässä käydään pikaisesti ja sitä irtohyppytetään maanesissa säännöllisesti.

– Satulaan ja ratsastajaan totuttaminen on monen mielestä helppo nakki, mutta siinä voi hätiköimällä tehdä varsalle todellisen karhunpalveluksen. Kolmivuotiaana suomenhevosten laatuarvostelukilpailussa on vain rakenne- ja irtohyppytestit, joten ratsastamisen voi hyvin jättää 3-vuotistalveen. Varsaahan voi koko ajan ajaa kärryillä tai reellä. Ajaminen vahvistaa hevosen lihaksia mutta rasittaa vähemmän sen selkää kuin ratsastus.

Nelivuotiaiden suomenhevosten laatuarvostelu sisältää jo ratsain suoritettavan askellajikokeen. Kyseessä ei kuitenkaan ole varsinainen koulurata.

– Kentällä liikutaan eri askellajeissa tuomareiden toiveiden mukaan. Käynnissä pitkin ohjin, ravissa keventäen ja laukassa ollaan kevyessä istunnassa. Tärkeää on keväästä lähtien harjoittaa hevosen tasapainoa esimerkiksi laajoilla ravi- ja laukkaympyröillä. Voimaa voi hankkia kävelemällä maastossa, välillä pieniä patkia myös umpihangessa. Paljon voi tehdä vielä kesän aikana, joten tässä ei kannata kiirehtiä.

Tapiola-kasvattajakilpailua ja Breeders' Prize

Kouluratsastustustaan omaava Sinda on ollut aktiivisesti mukana markkinoimassa suomenhevosten Tapiola kasvattajakilpailua. Mallina on ollut puoliveristen Breeder's Prize. Sinda näkee kilpailun kannustavan laatuun eikä määrään pohjautuvaan kasvatukseen. Samalla se parantaa varsojen koulutustasoa.

– Ratsuvarsojen ongelma on koulutus, johon tarvitaan pitkään ammattitaitoista työvoimaa. Se tuo kustannuspaineita, koska ravipuolella varsoja syntyy kymmenkertainen määrä ja niitä saa ostaa hyvinkin edullisesti. Ostajat ovat kyllä valmiita maksamaan tuhat euroa maito- varsasta, mutta jos heille haluaisi myydä 3–4 -vuotiaan hevosen, jonka rakenteesta ja liikkeistä voi jo jotain kertoakin, tulee hinta esteeksi. Kasvattajan kun ei ole mitään järkeä myydä koulutettua ratsuvarsoa alle 4000 euron. Vaikka ei laskisi omalle työlleen eikä maneesin ja pihattojen rakentamisesta koituneille pääomakustannuksille mitään hintaa, varsaan uppoaa aina vähintään tuhat euroa vuodessa.

Taloudellisen tilanteen kohentamiseksi Heidi Sinda toivoi lisäpääntöistä nuorille tarkoitettujen kilpailujen palkintoihin:

– Jos laatuarvostelun parhaat saisivat reilut rahapalkinnot ja kasvattajakilpailun potti nostettaisiin nykyisestä tuhannesta eurosta aluksi viiteen tuhanteen ja myöhemmin kymmeneen tuhanteen euroon, houkutus osallistua niihin olisi huomattavasti suurempi. Laadukkaista ratsuvarsoista maksettisiin enemmän jos niillä voisi ansaitakin jotain. Toisaalta yhä useampi varsa haluttaisiin myös peruskouluttaa kunnolla ja vietäisiin alan ihmisten oppiin. Tästä hyötyisi koko hevosala, kun ammattilaiset saisivat osaamistaan vastaavaa haastavaa työtä.

Pienhevosille omat mestaruuskilpailut

Tähän mennessä Suomen Hippos on tukenut ratsupuolta maksamalla tiettyjen kansallisten kilpailujen voittajille 350 - 500 € rahapalkintoja. Sindan seminaaripuheenvuoron jälkeen Eero Perttunen lupasi Hippoksen tutkivan mahdollisuutta sekä nostaa Kasvattajakilpailun palkintopottia että ryhtyä maksamaan 1-3 -vuotiaille, tamma- ja varsanäyttelyissä menestyneille varsoille rahapalkintoja. Jälkimmäisen odotetaan toteutuvan jo vuoden 2006 alusta. Kesän 2005 uutuuksia ovat pienhevosien omat estemestaruudet, jossa radat ovat huomattavasti pienempiä kuin isoilla suomenhevosilla (80-85 cm vs. 100-110 cm). • Ne järjestetään valtakunnallisena aluekilpailuna Urjalassa 9.-10.7. •

A Decade of World Class Riding...

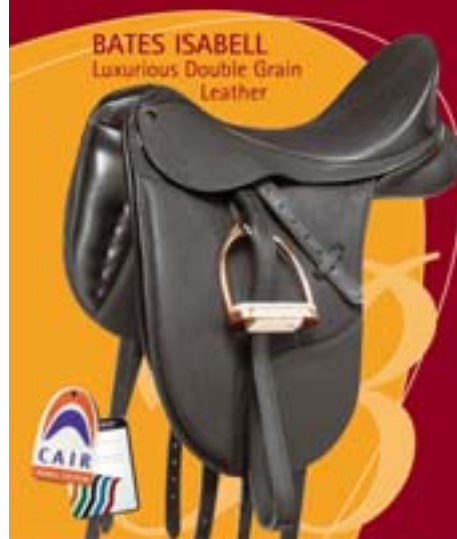
Individual Olympic Gold,
Twice World Champion,
Eleven Team Gold medals,
Fifteen Horses to Grand Prix,

and now,
the Isabell
saddle...

Isabell

Bates Isabell on syntynyt Isabell Werthin, DR Schulten-Baumerin ja Bates Australian yhteistyön tuloksena. Erittäin syvän istuimen ansiosta ratsastaja pääsee todella lähelle hevosta. Satulan yksityiskohdat auttavat ratsastajaa entistä paremmin saavuttamaan oikean istunnan.

Ainutlaatuinen mukautuminen ja istuvuus hevosen selkään, vaihdettavat etukaaret ja Cair-ilmapaneelit yhdistettynä upeasti muotoiltuun istuimeen tuovat täydellisen ratsastusnautinnon jokaisen hevosen ja ratsastajan ulottuville.

BATES ISABELL
Luxurious Double Grain
Leather

The Isabell
saddle is also
available in
WINTEC'S
Easy-care
Equisuede

BATES
WINTEC

Maahantuonti ja tuoteneuvonta:
Kaprioli Trading Oy
puh. 03-3671 633